

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет фармацевтичних технологій та
менеджменту**

Кафедра технологій фармацевтичних препаратів

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

(назва освітньої компоненти)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти**

підготовки _____ **другий магістерський рівень вищої освіти**
(назва рівня вищої освіти)
галузі знань _____ **22 Охорона здоров'я**
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності _____ **226 Фармація, промислова фармація**
(код і найменування спеціальності)
освітньої програми _____ **Технології фармацевтичних препаратів**
(найменування освітньої програми)
спеціалізації (й) _____
(найменування освітньої програми)

2023 рік
рік створення

Робоча програма освітньої компоненти охорона праці в галузі спеціальності 226 Фармація, промислова фармація освітньої програми Технології фармацевтичних препаратів денної і заочної форми здобуття освіти (5,0д), (5,6з) здобувачів вищої освіти 5 курсу.

Розробники:

КУХТЕНКО Олександр, завідувач кафедри, д.фарм.н., професор
ТРУТАЄВ Сергій, доцент закладу вищої освіти, к.фарм.н., доцент

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри

Технологій фармацевтичних препаратів

Протокол від «25» серпня 2023 року № 1

Зав. кафедри

(підпис)

проф. Олександр КУХТЕНКО

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма схвалена на засіданні профільної методичної комісії

з технологічних освітніх компонент

Протокол від «01» вересня 2023 року № 1

Голова профільної комісії

(підпис)

проф. Олена РУБАН

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис освітньої компоненти

Мова навчання: українська

Статус освітньої компоненти: обов'язкова

Передумови вивчення освітньої компоненти: Дисципліна «Охорона праці в галузі» обумовлена необхідністю ознайомлення студента з діючими законодавчими вимогами нормативної документації у сфері охорони праці, щодо створення безпечних умов праці у професійній діяльності пов'язаній з виробництвом лікарських засобів у промислових умовах.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» є основні питання охорона праці, які застосовуються на фармацевтичних підприємствах з виробництва лікарських засобів у промислових умовах.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти. На вивчення освітньої компоненти відводиться **90 годин 3 кредитів ECTS.**

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти «Охорона праці в галузі» є формування у здобувачів вищої освіти знань та навичок, пов'язаних із забезпеченням безпечних і нешкідливих умов праці роботи на фармацевтичних підприємствах з виробництва лікарських засобів, які необхідні для прийняття рішень, спрямованих на покращення умов праці та захисту працюючих від впливу шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища.

Основними завданнями освітньої компоненти «Охорона праці в галузі» є підготовка здобувача вищої освіти до практичної діяльності шляхом формування знань, умінь та навичок у створенні та підтриманні оптимальних умов праці, які забезпечуватимуть мінімальну ймовірність випадків травматизму, професійних захворювань та максимальний рівень працездатності.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітня компонента «Охорона праці в галузі» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей:**

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та з громадянською свідомістю.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.

ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ФК 14. Здатність створення безпечних умов ведення технологічного процесу та забезпечення охорони навколишнього середовища.

ФК 16. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

Інтегративні кінцеві **програмні результати навчання (ПРН)**, формуванню яких сприяє освітня компонента:

ПРН 1. Застосовувати знання зі своїх соціальних та громадських прав та обов'язків

ПРН 3. Використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуацій.

ПРН 13. Використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик

ПРН 26. Створювати безпечні умови ведення технологічного процесу виробництва лікарських засобів та забезпечувати охорону навколишнього середовища

ПРН 27. Здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен *знати*:
законодавчі та нормативні акти з питань охорони праці;
систему організації охорони праці на фармацевтичному підприємстві;
обов'язки і відповідальність керівників та управлінців із питань забезпечення безпечних умов праці робітників.

вміти:
оцінювати умови праці на робочих місцях;
організовувати та брати участь у розслідуванні нещасних випадків, професійних захворювань, аварій;
діяти за вимогами охорони праці під час настання нещасних випадків, професійних захворювань, аварій.

володіти:
навичками організації питань стосовно безпечних умов праці робітників;
навичками розробки посадових інструкцій та інструкцій з охорони праці;
навичками розрахунків показників освітлення, шуму, повітрообміну та ін..

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	пз	лаб	с. р		л	сем	пз	лаб	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Питання законодавства з охорони праці												
Тема 1. Законодавство України про охорону праці	7	2	-	2	-	3	9	2	-	-	-	7
Тема 2. Інструкції з охорони праці, посадові інструкції	7	2	-	2	-	3	8	2	-	-	-	6
Тема 3. Порядок забезпечення засобами індивідуального захисту	8	2	1	-	-	5	8	2	-	-	-	6
Тема 4. Гігієна праці. Медичні огляди. Профілактика професійних отруєнь і захворювань	8	2	1	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 5. Вибухонебезпека і вибухозахист. Електробезпека	9	2	-	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Контроль ЗМ 1	2	-	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем 1	41	10	2	6	-	23	47	6	-	2	-	39
Змістовий модуль 2. Охорона праці в галузі												
Тема 6. Природне та штучне освітлення виробничих приміщень	8	2	2	2	-	3	8	-	-	-	-	8
Тема 7. Вентиляція робочих приміщень	8	2	-	4	-	3	8	-	-	-	-	8

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	пз	лаб	с. р		л	сем	пз	лаб	с. р
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Тема 8. Шум у виробничих приміщеннях	7	2	-	4	-	3	8	-	-	-	-	8
Тема 9. Пожежна безпека. Первинні засоби пожежогасіння	9	2	-	-	-	7	8	-	-	-	-	8
Тема 10. Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку	9	2	-	-	-	7	7	-	-	-	-	7
Контроль ЗМ 2	2	-	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-
Семестровий диф. залік з модуля	2	-	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем 2	45	10	4	8	-	23	43	-	-	4	-	39
<i>Усього годин</i>	90	20	4	20	0	46	90	6	0	6	0	78

5. Зміст програми освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Питання законодавства з охорони праці

Тема 1. Законодавство України про охорону праці.

Основні законодавчі акти з охорони праці: Закон України «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Кодекс законів про працю України та прийняті відповідно до них нормативно-правові акти. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці. Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору та під час роботи на підприємстві. Служба охорони праці. Навчання з питань охорони праці. Навчання з питань охорони праці в установах та закладах освіти, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України. Порядок проведення та реєстрації інструктажів з охорони праці. Види інструктажів з охорони праці та порядок їх проведення. Дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки. Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Тривалість робочого часу працівників. Праця жінок. Праця інвалідів. Праця молоді. Індивідуальні трудові спори.

Тема 2. Інструкції з охорони праці, посадові інструкції

Управління охороною праці. Обов'язки посадових осіб та організація роботи з охорони праці на фармацевтичному підприємстві. Відповідальність за організацію роботи з охорони праці. Посадові інструкції, розробка, впровадження, розділи посадової інструкції, установлення обов'язків, прав і відповідальності виробничо-технічного персоналу, посадових осіб і спеціалістів за виконання функцій і завдань. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час проведення виробничого процесу. Контроль за ефективністю функціонування системи управління охороною праці, виконанням працівниками своїх обов'язків, правил, норм та інструкцій з охорони праці, за станом охорони праці на робочих місцях, аудит охорони праці. Порядок проведення розслідування нещасних випадків, що сталися у робочий час. Обов'язки керівника та свідків при настанні нещасного випадку. Повідомлення про нещасний випадок. Організація розслідування нещасного випадку. Робота комісії по розслідуванню нещасного випадку. Особливості проведення спеціального розслідування нещасного

випадку. Матеріали розслідування, порядок обліку та звітність. Закон України «Про колективні договори і угоди».

Тема 3. Порядок забезпечення засобами індивідуального захисту

Забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту. Галузеві норми видачі спеціального одягу, взуття та інших засобів індивідуального захисту (ЗІЗ). Загальні вимоги і класифікація ЗІЗ. Правила сертифікації ЗІЗ. Маркування ЗІЗ, що використовується персоналом при роботі з сировиною та готовими лікарськими засобами. Питання придбання, зберігання, видачі, користування, нагляду за ЗІЗ.

Тема 4. Гігієна праці. Медичні огляди. Профілактика професійних отруєнь і захворювань.

Основні положення законодавчих актів, що стосуються створення безпечних умов праці та збереження здоров'я працюючих. Шкідливі фактори виробничого середовища і трудового процесу, їх гігієнічна оцінка. Критерії і показники умов праці (Гігієнічна класифікація праці). Атестація робочих місць за умовами праці. Компетенція Держпраці щодо контролю за якістю проведення атестації робочих місць за умовами праці, організація та здійснення контролю за параметрами факторів виробничого середовища та трудового процесу. Заходи щодо поліпшення умов праці та виробничого середовища. Особливості гігієни праці на підприємствах з виробництва лікарських засобів, зокрема при роботі у «чистих приміщеннях». Санітарно- побутове забезпечення працівників. Медичні огляди осіб, які працюють у важких та шкідливих умовах праці. Професійні захворювання (порядок розслідування, реєстрації та обліку профзахворювань, аналіз профзахворюваності, визначення придатності працівника до роботи). Основні принципи профілактики виникнення профзахворювань.

Тема 5. Вибухонебезпека і вибухозахист. Електробезпека

Вибухонебезпека і вибухозахист. Основні положення Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки». Теоретичні основи механізму горіння та вибуху. Ламінарне, дефлаграційне горіння і детонація в різних агрегатних станах: парогазових, дисперсних середовищ, сконденсованих вибухових речовин. Особливості горіння та вибуху в апаратурі, виробничому приміщенні, неорганізованих газових викидів в незамкненому просторі. Механізм горіння аерозолів. Параметри і властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища; фактори, що характеризують небезпеку вибуху. Тритиловий еквівалент; частка участі вибухопожежонебезпечних продуктів у вибуху, приведена маса; енергетичний потенціал вибухонебезпеки, баланс розподілу енергії вибуху. Значення параметрів: регламентовані, критичні, гранично допустимі; потенційно вибухонебезпечний технологічний об'єкт. Методи оцінки інтенсивності впливу ударної хвилі на об'єкти при можливому вибуху.

Електробезпека. Електричний струм, одиниці вимірювання струму, напруги, потужності, опору, частоти. Постійний та змінний струм, їх шкідлива дія на організм людини. Небезпечні величини електроструму, напруги. Залежність дії електроструму на людину від тривалості дії, умов середовища, метеорологічних факторів, фізичного стану людини. Поняття напруги кроку та дотику. Статична і наведена напруга. Дія електромагнітних полів, засоби захисту від них. Розподіл електроустановок за класами напруги: 0,4 кВ; 6-10 кВ; 35 кВ; 110-1150 кВ. Охоронні зони електромереж до та понад 1000 В. Класифікація виробничих приміщень щодо небезпеки ураження працівників електричним струмом. Колективні та індивідуальні засоби захисту в електроустановках. Особливості виробництв з наявністю електротехнологій. Вимоги до персоналу, який виконує роботи в діючих електроустановках.

Змістовий модуль 2. Охорона праці в галузі

Тема 6. Природне та штучне освітлення виробничих приміщень

Рациональне освітлення приміщень і робочих місць. Види та класифікація освітлення. Кількісні та якісні показники освітлення, їх розрахунок: світовий потік, сила світла, освітленість, яскравість, фон, контраст, видимість, осліпленість, дискомфорт.

Характеристика зорової роботи та найменшого розміру об'єкта розрізнення. Природне освітлення виробничих приміщень, його розрахунок. Штучне освітлення, розрахунок рівня освітленості приміщення. Особливості безпеки при поводженні з приладами, які вміщують ртуть. Люмінесцентні лампи. Законодавчі підстави для утилізації люмінесцентних ламп.

Тема 7. Вентиляція робочих приміщень

Вимоги до виробничих приміщень та підготовки повітря фармацевтичних виробництв. Вентиляція приміщень: природна та механічна, їх класифікація та визначення. Особливості використання. Характеристика припливно-витяжної та загальнообмінної вентиляції. Фактори виробничого мікроклімату. Основні показники оцінки роботи загальнообмінної вентиляції: вентиляційний повітряний баланс, кратність повітрообміну. Поняття про гранично допустиму концентрацію речовин у повітрі. Розрахунок повітрообміну. Оцінка ефективності роботи вентиляції.

Тема 8. Шум у виробничих приміщеннях

Поняття шуму, терміни та визначення. Звук, звуковий тиск, інтенсивність звуку, поріг чутливості, больовий поріг. Класифікація шуму та рівні впливу на організм людини. Методи оцінювання видів шумового навантаження. Звукова потужність. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку. Гранично допустимі рівні звуку. Види та класифікація засобів індивідуально та колективного захисту від шуму. Розрахунок сумарного рівня шуму від багатьох його джерел.

Тема 9. Пожежна безпека. Первинні засоби пожежогасіння

Основні нормативні документи, що регламентують роботу із забезпечення пожежної безпеки об'єктів. Обов'язки керівника підприємства та інших посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта та окремих дільниць виробництва. Коротка характеристика виробництва та пожежна небезпека технологічного процесу, сировини, готової продукції, агрегатів, установок тощо. Заходи пожежної безпеки, яких необхідно дотримуватись перед початком роботи, під час роботи та по її закінченні з метою запобігання пожежам. Утримання території протипожежні розриви, джерела протипожежного водопостачання, протипожежний режим на об'єкті. Загальні уявлення про спринклерне і дренчерне обладнання, автоматичну пожежну сигналізацію, вуглекислотні, порошкові, газові та інші установки пожежогасіння. Правила використання вогнегасних засобів, протипожежного інвентарю і обладнання для пожежогасіння. Первинні засоби пожежогасіння. Вогнегасні речовини. Види вогнегасників, облаштування та принцип дії. Вибір типу вогнегасника для оснащення виробничих приміщень. Засоби зв'язку і сповіщення про пожежу. Дії працівників при виявленні в цеху чи на території об'єкта задимлення, загорання або пожежі. Методи гасіння пожеж.

Тема 10. Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку

Поняття домедичної допомоги. Основні принципи надання домедичної допомоги: правильність, доцільність дій, швидкість, рішучість, спокій. Домедична допомога при кровотечі. Способи реанімації, підготовки потерпілого до реанімації. Штучне дихання способом «з рота в рот» чи «з рота в ніс». Непрямий (закритий) масаж серця. Електротравми: види, безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму, правила надання домедичної допомоги потерпілим від ураження електричним струмом. Домедична допомога при ударах: струс головного мозку, удари в області хребта, синдром здавлювання. Домедична допомога при вивихах і розтягненні зв'язок. Домедична допомога при отруєнні газами: симптоми отруєнь, вплив на організм людини і його наслідки. Домедична допомога при пораненнях: визначення та класифікація ран, правила накладання пов'язок. Домедична допомога при переломах: класифікація переломів, правила накладання шин, домедична допомога при ушкодженні хребта та кісток тазу. Домедична допомога при опіках: класифікація, допомога при хімічних та термічних опіках шкіри, при опіку очей. Домедична допомога при тепловому ударі. Запобіжні заходи щодо інфікування СНІДом під час надання домедичної допомоги потерпілим при нещасних випадках.

Семестровий диф. залік з модуля

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Законодавство України про охорону праці	2	2
2	Тема 2. Інструкції з охорони праці, посадові інструкції	2	2
3	Тема 3. Порядок забезпечення засобами індивідуального захисту	2	2
4	Тема 4. Гігієна праці. Медичні огляди. Профілактика професійних отруєнь і захворювань	2	-
5	Тема 5. Вибухонебезпека і вибухозахист. Електробезпека	2	-
6	Тема 6. Природне та штучне освітлення виробничих приміщень	2	-
7	Тема 7. Вентиляція робочих приміщень	2	-
8	Тема 8. Шум у виробничих приміщеннях	2	-
9	Тема 9. Пожежна безпека. Первинні засоби пожежогасіння	2	-
10	Тема 10. Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку	2	-
Усього годин		20	6

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 3. Порядок забезпечення засобами індивідуального захисту	1	-
2	Тема 4. Гігієна праці. Медичні огляди. Профілактика професійних отруєнь і захворювань	1	-
3	Тема 6. Природне та штучне освітлення виробничих приміщень	2	-
Усього годин		4	0

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Законодавство України про охорону праці	2	-
2	Тема 2. Інструкції з охорони праці, посадові інструкції	2	-
3	Тема 3. Порядок забезпечення засобами індивідуального захисту	-	-
4	Тема 4. Гігієна праці. Медичні огляди. Профілактика професійних отруєнь і захворювань	-	-
5	Тема 5. Вибухонебезпека і вибухозахист. Електробезпека	-	-
6	Контроль ЗМ 1	2	2
7	Тема 6. Природне та штучне освітлення виробничих приміщень	2	-
8	Тема 7. Вентиляція робочих приміщень	4	-
9	Тема 8. Шум у виробничих приміщеннях	4	-
10	Тема 9. Пожежна безпека. Первинні засоби пожежогасіння	-	-
11	Тема 10. Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку	-	-
12	Контроль ЗМ 2	2	2

	Семестровий диф. залік з модуля	2	2
	Усього годин	20	6

9. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Законодавство України про охорону праці	3	7
2	Тема 2. Інструкції з охорони праці, посадові інструкції	3	6
3	Тема 3. Порядок забезпечення засобами індивідуального захисту	5	6
4	Тема 4. Гігієна праці. Медичні огляди. Профілактика професійних отруєнь і захворювань	5	10
5	Тема 5. Вибухонебезпека і вибухозахист. Електробезпека	7	10
6	Тема 6. Природне та штучне освітлення виробничих приміщень	3	8
7	Тема 7. Вентиляція робочих приміщень	3	8
8	Тема 8. Шум у виробничих приміщеннях	3	8
9	Тема 9. Пожежна безпека. Первинні засоби пожежогасіння	7	8
10	Тема 10. Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку	7	7
Усього годин		46	78

Завдання для самостійної роботи

Підготовка до заняття та опрацювання матеріалів за кожною темою.

Підготовка доповідей та рефератів до теми заняття та представлення під час заняття.

Для заочної форми здобуття освіти додатково виконання розрахункових завдань за темами 6-8.

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Знання здобувачів вищої освіти оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріям:

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		оцінка	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	Задовільно	Не зараховано
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F		

- «відмінно» – здобувач вищої освіти твердо засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті

теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- *«добре»* – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і помилок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;
- *«задовільно»* – здобувач вищої освіти в основному опанував теоретичні знання навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;
- *«незадовільно»* – здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі; відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

За результатами поточної успішності студент може підвищити рейтинг з дисципліни протягом семестру до підсумкового модульного контролю.

Поточне тестування та самостійна робота												Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	ЗМ 1	T6	T7	T8	T9	T10	ЗМ 2	
Денна форма навчання												
6-10	6-10	3-5	3-5	-	12-20	6-10	6-10	6-10	-	-	12-20	60-100
Заочна форма навчання												
-	-	-	-	-	30-50	6-10	6-10	6-10	-	-	12-20	60-100

12. **Форми поточного та семестрового контролю успішності навчання**

Контрольні заходи включають поточний і змістовий модульний контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу за темою заняття. Поточний контроль включає: усне опитування; тестовий контроль; перевірку завдань. Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Змістовний модульний контроль включає теоретичну та практичну частину. При отриманні студентом мінімальної кількості балів протягом семестру та за змістовний модульний контроль він отримує залік.

Форма контролю – семестровий диференційний залік.

13. **Методичне забезпечення**

- Робоча програма з дисципліни «Охорона праці в галузі».
- Методичні матеріали.
- Методичні рекомендації для проведення практичних та семінарських занять.
- Білети до контролю змістових модулів.

14. **Рекомендована література**

Основна

1. Жуковина, О. В. Охорона праці в галузі [Текст] : метод. рек. до викон. практ. робіт для спец. 7.110201 "Фармація" та 7.110206 "Клінічна фармація" / О. В. Жуковина, Г. А. Грецька ; НФаУ. - Х. : НФаУ, 2013. - 59 с.

2. Сагайдак-Нікітюк, Р. В. Трудове право України [Текст] : навч. посіб. [з дисципліни "Трудове право" для студ. ВНЗ напряму підгот. 6.030601 "Менеджмент"] / Р. В. Сагайдак-Нікітюк, С. В. Васильєв ; НФаУ. - Х. : Точка, 2016. - 147 с.

3. Жуковина, О. В. Методичні рекомендації до виконання практичних та семінарських робіт з дисципліни "Охорона праці в галузі" для студентів спеціальності 7.110202 "Технологія парфумерно-косметичних засобів" [Текст] / О. В. Жуковина, Г. А. Грецька, М. М. Бойко ; НФаУ, Каф. процесів та апаратів хім.-фармац. вир-в. - Х. : [НФаУ], 2015. - 58 с.

4. Жуковина, О. В. Основи охорони праці [Текст] : метод. рек. для проведення семінар.

занять для студ. усіх спец. / О. В. Жуковіна, Г. А. Грецька, Р. В. Сагайдак-Нікітюк ; за ред. доц. О. В. Жуковіної ; НФаУ. - Х. : НФаУ, 2018. - 62 с. - Загол. обкл. : Основи охорони праці. - Бібліогр.: с. 59-61.

5. Качура, Т. М. Основи охорони праці та охорона праці в галузі [Електронний ресурс] : робочий зошит для самост. роботи [студ. спец. 226 «Фармація, промислова фармація»] : [навч.-метод. посібник] / Т. М. Качура ; НФаУ, Коледж, Циклова комісія пром. фармації. - Електрон. текстові дан. - Х. : НФаУ, 2019. - 46 с.

6. Качура, Т. М. Основи охорони праці та охорона праці в галузі [Електронний ресурс] : інформаційний пакет для студ. заоч. форми навчання / Т. М. Качура ; НФаУ, Коледж. - Електрон. текстові дан. - Х. : НФаУ, 2020. - 21 с.

7. Соціальна та виробнича безпека діяльності [Текст] : навч. посібник [для здобувачів вищої освіти спец. «Освітні, педагогічні науки» освітньої програми «Педагогіка вищої школи»] / А. А. Котвіцька [та ін.] ; за ред. доц. О. В. Жуковіної ; НФаУ, Державна служба України з питань праці. - Харків : НФаУ, 2019. - 220 с.

Допоміжна

1. Про охорону праці: Закон України редакція від 14.08.2021.

2. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України № 1105-XIV від 23 вересня 1999.

3. Про пожежну безпеку: Закон України № 3745 від 17.12.1993.

4. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України № 4004-XII від 24.02.1994.

5. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України чинний, поточна редакція – Редакція від 16.06.2021

6. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України № 877 від 26.12.2007.

7. Щодо організації проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв і організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвести до поширення інфекційних хвороб: Наказ МОЗ України 23.07.2002 №280 поточна редакція — Редакція від 06.01.2021

8. Голінько В.І. Г 60 Основи охорони праці: підручник / В.І. Голінько; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – 2-ге вид. – Д.: НГУ, 2014. – 271 с.

9. Щодо організації проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв і організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвести до поширення інфекційних хвороб: Наказ МОЗ України 23.07.2002 №280 поточна редакція – Редакція від 06.01.2021

10. Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці: Наказ Мін. Соц. Політики України від 29.11.2018 №1804

11. Настанова-СТ-Н-МОЗУ-42-4.0_2020: Належна виробнича практика

12. Природне і штучне освітлення: ДБН В.2.5-28:2018

13. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень: ДСН 3.3.6.042-99

14. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку: ДСН 3.3.6.037-99

15. Про затвердження правил пожежної безпеки в Україні: Наказ МВС України 30.12.2014 від 1417

16. Охрана труда в фармацевтической отрасли : учеб. пособие для преподавателей и студентов V курса фармац. факультетов специальностей «Фармация» и «ТПКС» / сост. : А. И. Панасенко, В. П. Буряк, А. А. Кремзер [и др]. – Запорожье : [ЗГМУ], 2015. – 102 с.

17. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.

2. <http://www.dnopr.kiev.ua> – Офіційний сайт Держгірпромнагляд.

3. <http://www.mns.gov.ua> – Офіційний сайт МНС України.

4. <http://www.social.org.ua> – Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

5. <http://www.nau.ua> – Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України»

6. <http://www.budinfo.com.ua> – Портал «Україна будівнича: будівничі компанії України,

будівничі стандарти України: ДБН, ДСТУ».